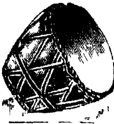
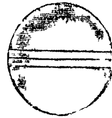
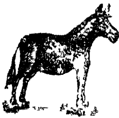
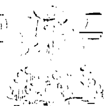
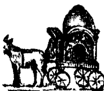
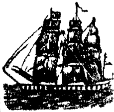
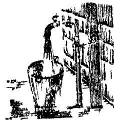
ન	મ	ત	લ
			
(નગારૂં)	(મરચું)	(તરવાર)	(લખોટો)
ગ	ણ	જ	ઝ
			
(ગધેડું)	(ફેણ)	(જમરૂખ)	(ઝભલું)
ર	સ	શ	ચ
			
(રથ)	(સસલું)	(શકોરૂં)	(ચકલી)

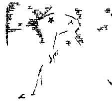
વ ળ પ ષ

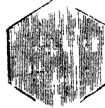
(વહાણ)

(નળ)

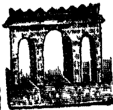

(પતંગ)

(ષ કોણ)

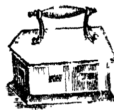
દ ઇ ઈ છ

(દરવાજો)

(ઇયળ)

(ઇસ્તરી)

(છત્રી)

ઘ ધ ઉ ઊ

(ઘર)

(ધજા)

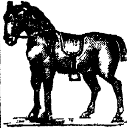

(ઉતરડ)

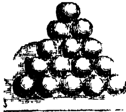

(ઊન)

ટ ઢ ય થ

(ટટ્ટુ)

(ઢગલો)

(યજ્ઞ)

(થડ)

ડ ઠ હ

(ડગલો)

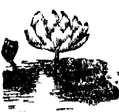

(ઠળીઆ)

(હરણ)

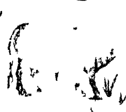
ક ફ બ

(કમળ)

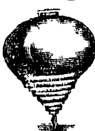

(ફણસ)

(બળદ)

ભ ખ અ

(ભમરડો)

(ખલ)

(અનેનાસ)

મૂળાક્ષર.

બાળપોથીનો ક્રમ.

ન, મ, ત, લ, ગ, ણ, જ,

ઝ, ર, સ, શ, ચ, વ, ળ, પ,

ષ, દ, ઇ, ઈ, છ, ઘ, ધ,

ઉ ઊ ટ, ઢ ય, થ, ડ, ઠ,

હ ક, ફ, બ, ભ, ખ, અ,

શાસ્ત્રીય ક્રમ.

સ્વર—અ, આ, ઇ, ઈ, ઉ, ઊ, ઋ,

એ, ઐ, ઓ, ઔ, અં, અઃ

વ્યંજન— ક, ખ, ગ, ઘ, ઙ, ચ, છ, જ, ઝ,

ઞ, ટ, ઠ, ડ, ઢ, ણ, ત, થ, દ, ધ,

ન, પ, ફ, બ, ભ, મ, ય, ર, લ, વ,

શ, ષ, સ, હ, ળ, *ક્ષ, *જ્ઞ,

---

* જોડાક્ષર છે પરંતુ મૂળાક્ષર માફક લખાય છે, માટે મૂળાક્ષરમાં લખ્યા છે.

બારાક્ષરી.

ક	કા	કિ	કી	કુ	કૂ	કે	કૈ	કો	કૌ	કં	કઃ
ખ	ખા	ખિ	ખી	ખુ	ખૂ	ખે	ખૈ	ખો	ખૌ	ખં	ખઃ
ગ	ગા	ગિ	ગી	ગુ	ગૂ	ગે	ગૈ	ગો	ગૌ	ગં	ગઃ
ઘ	ઘા	ઘિ	ઘી	ઘુ	ઘૂ	ઘે	ઘૈ	ઘો	ઘૌ	ઘં	ઘઃ
ચ	ચા	ચિ	ચી	ચુ	ચૂ	ચે	ચૈ	ચો	ચૌ	ચં	ચઃ
છ	છા	છિ	છી	છુ	છૂ	છે	છૈ	છો	છૌ	છં	છઃ
જ	જા	જિ	જી	જુ	જૂ	જે	જૈ	જો	જૌ	જં	જઃ
ઝ	ઝા	ઝિ	ઝી	ઝુ	ઝૂ	ઝે	ઝૈ	ઝો	ઝૌ	ઝં	ઝઃ
ર	રા	રિ	રી	રુ	રૂ	રે	રૈ	રો	રૌ	રં	રઃ

એ પ્રમાણે બધાની.

બાળપોથી પ્રમાખે બારાક્ષરી શિખવવાની રીત.

કા, ખા, ગા, ઘા, ચા, છા, જા, ઝા, ટા, ઠા, ડા, ઢા,
ણા, તા, થા, દા, ધા, ના, પા, ફા, બા, ભા, મા,
યા, રા, લા, વા, શા, ષા, સા, હા, ળા, ક્ષા, જ્ઞા,

આ પ્રમાણે ઉપરની ગોઠવણ ઉભી લીટીમાં વાંચવાથી પોથીના પાઠ પ્રમાણે બારાક્ષરી શિખવાશે.

સંખ્યા.	અંક દર્શન	અંક ઉચ્ચાર.
૧		એક
૨		બે
૩		ત્રણ
૪		ચાર
૫		પાંચ
૬		છ
૭		સાત
૮		આઠ
૯		નવ
૧૦		દસ

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦

દશક.	એકમ	અંક	ઉચ્ચાર.	દશક.	એકમ	અંક	ઉચ્ચાર
		૧૧	અગિઆર			૩૧	એકત્રીસ
,,		૧૨	બાર	,,		૩૨	બત્રીસ
,,		૧૩	તેર	,,		૩૩	તેત્રીસ
,,		૧૪	ચૌદ	,,		૩૪	ચોત્રીસ
,,		૧૫	પંદર	,,		૩૫	પાંત્રીસ
,,		૧૬	સોળ	,,		૩૬	છત્રીસ
,,		૧૭	સત્તર	,,		૩૭	સાડત્રીસ
,,		૧૮	અઢાર	,,		૩૮	આડત્રીસ
,,		૧૯	ઓગણીસ	,,		૩૯	ઓગણ ચાલીસ
		૨૦	વીસ			૪૦	ચાલીસ
		૨૧	એકવીસ			૪૧	એકતાલીસ
,,		૨૨	બાવીસ	,,		૪૨	બેંતાલીસ
,,		૨૩	ત્રેવીસ	,,		૪૩	તેંતાલીસ
,,		૨૪	ચોવીસ	,,		૪૪	ચુમાલીસ
,,		૨૫	પચીસ	,,		૪૫	પિસ્તાલીસ
,,		૨૬	છવીસ	,,		૪૬	છેંતાલીસ
,,		૨૭	સત્તાવીસ	,,		૪૭	સુડતાલીસ
,,		૨૮	અઠ્ઠાવીસ	,,		૪૮	અડતાલીસ
,,		૨૯	ઓગણત્રીસ	,,		૪૯	ઓગણ પચાસ
		૩૦	ત્રીસ			૫૦	પચાસ

દશક.	એકમ	અંક.	ઉચ્ચાર.	દશક.	એકમ	અંક	ઉચ્ચાર.
	o	૫૧	એકાવન		o	૭૧	એકોતેર
	oo	૫૨	બાવન		oo	૭૨	બોંતેર
„	ooo	૫૩	ત્રેપન	„	ooo	૭૩	ત્રોંતેર
„	oooo	૫૪	ચોપન	„	oooo	૭૪	ચુમ્મોતેર
„	ooooo	૫૫	પંચાવન	„	ooooo	૭૫	પંચોતેર
„	oooooo	૫૬	છપ્પન	„	oooooo	૭૬	છોંતેર
„	ooooooo	૫૭	સત્તાવન	„	ooooooo	૭૭	સિતોતેર
„	oooooooo	૫૮	અઠાવન	„	oooooooo	૭૮	અંઠોતેર
	ooooooooo	૫૯	ઓગણસાઠ	„	ooooooooo	૭૯	ઓગણા એંસી
		૬૦	સાઠ			૮૦	એંસી
	o	૬૧	એકસઠ		o	૮૧	એકાસી
	oo	૬૨	બાસઠ		oo	૮૨	બ્યાસી
„	ooo	૬૩	ત્રેસઠ	„	ooo	૮૩	ત્રાસી
„	oooo	૬૪	ચોસઠ	„	oooo	૮૪	ચોરાસી
„	ooooo	૬૫	પાંસઠ	„	ooooo	૮૫	પંચાસી
„	oooooo	૬૬	છાસઠ	„	oooooo	૮૬	છયાસી
„	ooooooo	૬૭	સડસઠ	„	ooooooo	૮૭	સત્તાસી
„	oooooooo	૬૮	અડસઠ	„	oooooooo	૮૮	અઠ્ઠાસી
„	ooooooooo	૬૯	ઓગણોતેર	„	ooooooooo	૮૯	નેવાસી
		૭૦	સિતેર			૯૦	નેવું

દશક.	એકમ.	અંક.	ઉચ્ચાર.
	o	૯૧	એકાણું
”	o o	૯૨	બાણું
”	o o o	૯૩	ત્રાણું
”	o o o o	૯૪	ચોરાણું
”	o o o o o	૯૫	પંચાણું
”	o o o o o o	૯૬	છન્નું
”	o o o o o o o	૯૭	સત્તાણું
”	o o o o o o o o	૯૮	અઠાણું
”	o o o o o o o o o	૯૯	નવાણું
		૧૦૦	સો.
		૨૦૦	બસો.
		૩૦૦	ત્રણસો.
		૪૦૦	ચારસો.

૧	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧
૨	૧૨	૨૨	૩૨	૪૨
૩	૧૩	૨૩	૩૩	૪૩
૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪
૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫
૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬
૭	૧૭	૨૭	૩૭	૪૭
૮	૧૮	૨૮	૩૮	૪૮
૯	૧૯	૨૯	૩૯	૪૯
૧૦	૨૦	૩૦	૪૦	૫૦

એકડા.

૫૧	૬૧	૭૧	૮૧	૯૧
૫૨	૬૨	૭૨	૮૨	૯૨
૫૩	૬૩	૭૩	૮૩	૯૩
૫૪	૬૪	૭૪	૮૪	૯૪
૫૫	૬૫	૭૫	૮૫	૯૫
૫૬	૬૬	૭૬	૮૬	૯૬
૫૭	૬૭	૭૭	૮૭	૯૭
૫૮	૬૮	૭૮	૮૮	૯૮
૫૯	૬૯	૭૯	૮૯	૯૯
૬૦	૭૦	૮૦	૯૦	૧૦૦

ઉલટા.

૧૦૦	૯૦	૮૦	૭૦	૬૦
૯૯	૮૯	૭૯	૬૯	૫૯
૯૮	૮૮	૭૮	૬૮	૫૮
૯૭	૮૭	૭૭	૬૭	૫૭
૯૬	૮૬	૭૬	૬૬	૫૬
૯૫	૮૫	૭૫	૬૫	૫૫
૯૪	૮૪	૭૪	૬૪	૫૪
૯૩	૮૩	૭૩	૬૩	૫૩
૯૨	૮૨	૭૨	૬૨	૫૨
૯૧	૮૧	૭૧	૬૧	૫૧

એકડે એક.

૫૦	૪૦	૩૦	૨૦	૧૦
૪૯	૩૯	૨૯	૧૯	૯
૪૮	૩૮	૨૮	૧૮	૮
૪૭	૩૭	૨૭	૧૭	૭
૪૬	૩૬	૨૬	૧૬	૬
૪૫	૩૫	૨૫	૧૫	૫
૪૪	૩૪	૨૪	૧૪	૪
૪૩	૩૩	૨૩	૧૩	૩
૪૨	૩૨	૨૨	૧૨	૨
૪૧	૩૧	૨૧	૧૧	૧

એકુંથી દાન.

છુટાં એકાં	રચના	છુટક દુ	રચના
○	૧×૧=૧	● ●	૧×૨=૨
● ●	૨ ૧ ૨	● ○ ○	૨ ૨ ૪
● ○ ○	૩ ૧ ૩	○ ○ ○ ● ○ ○	૩ ૨ ૬

૧×૧=૧	૧×૨=૨	૧×૩=૩	૧×૪=૪	૧×૫=૫
૨ ૧ ૨	૨ ૨ ૪	૨ ૩ ૬	૨ ૪ ૮	૨ ૫ ૧૦
૩ ૧ ૩	૩ ૨ ૬	૩ ૩ ૯	૩ ૪ ૧૨	૩ ૫ ૧૫
૪ ૧ ૪	૪ ૨ ૮	૪ ૩ ૧૨	૪ ૪ ૧૬	૪ ૫ ૨૦
૫ ૧ ૫	૫ ૨ ૧૦	૫ ૩ ૧૫	૫ ૪ ૨૦	૫ ૫ ૨૫
૬ ૧ ૬	૬ ૨ ૧૨	૬ ૩ ૧૮	૬ ૪ ૨૪	૬ ૫ ૩૦
૭ ૧ ૭	૭ ૨ ૧૪	૭ ૩ ૨૧	૭ ૪ ૨૮	૭ ૫ ૩૫
૮ ૧ ૮	૮ ૨ ૧૬	૮ ૩ ૨૪	૮ ૪ ૩૨	૮ ૫ ૪૦
૯ ૧ ૯	૯ ૨ ૧૮	૯ ૩ ૨૭	૯ ૪ ૩૬	૯ ૫ ૪૫
૧૦ ૧ ૧૦	૧૦ ૨ ૨૦	૧૦ ૩ ૩૦	૧૦ ૪ ૪૦	૧૦ ૫ ૫૦

એકાં.

૧×૬=૬	૧×૭=૭	૧×૮=૮	૧×૯=૯	૧ ૧૦ ૧૦
૨ ૬ ૧૨	૨ ૭ ૧૪	૨ ૮ ૧૬	૨ ૯ ૧૮	૨ ૧૦ ૨૦
૩ ૬ ૧૮	૩ ૭ ૨૧	૩ ૮ ૨૪	૩ ૯ ૨૭	૩ ૧૦ ૩૦
૪ ૬ ૨૪	૪ ૭ ૨૮	૪ ૮ ૩૨	૪ ૯ ૩૬	૪ ૧૦ ૪૦
૫ ૬ ૩૦	૫ ૭ ૩૫	૫ ૮ ૪૦	૫ ૯ ૪૫	૫ ૧૦ ૫૦
૬ ૬ ૩૬	૬ ૭ ૪૨	૬ ૮ ૪૮	૬ ૯ ૫૪	૬ ૧૦ ૬૦
૭ ૬ ૪૨	૭ ૭ ૪૯	૭ ૮ ૫૬	૭ ૯ ૬૩	૭ ૧૦ ૭૦
૮ ૬ ૪૮	૮ ૭ ૫૬	૮ ૮ ૬૪	૮ ૯ ૭૨	૮ ૧૦ ૮૦
૯ ૬ ૫૪	૯ ૭ ૬૩	૯ ૮ ૭૨	૯ ૯ ૮૧	૯ ૧૦ ૯૦
૧૦ ૬ ૬૦	૧૦ ૭ ૭૦	૧૦ ૮ ૮૦	૧૦ ૯ ૯૦	૧૦ ૧૦ ૧૦૦

અગિઆર એકુંથી વીસ એકું સુધી.

છુટક એકાં, દુ, તેરી વગેરે.	રચના.
o o o o o o o o o o o	૧૧ × ૧=૧૧
oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo	૧૧ ૨ ૨૨
oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo oo o o o o o o o o o o o	૧૧ ૩ ૩૩

૧૧ ×	૧=	૧૧	૧૨ ×	૧=	૧૨	૧૩ ×	૧=	૧૩	૧૪ ×	૧=	૧૪	૧૫ ×	૧=	૧૫
૧૧	૨	૨૨	૧૨	૨	૨૪	૧૩	૨	૨૬	૧૪	૨	૨૮	૧૫	૨	૩૦
૧૧	૩	૩૩	૧૨	૩	૩૬	૧૩	૩	૩૯	૧૪	૩	૪૨	૧૫	૩	૪૫
૧૧	૪	૪૪	૧૨	૪	૪૮	૧૩	૪	૫૨	૧૪	૪	૫૬	૧૫	૪	૬૦
૧૧	૫	૫૫	૧૨	૫	૬૦	૧૩	૫	૬૫	૧૪	૫	૭૦	૧૫	૫	૭૫
૧૧	૬	૬૬	૧૨	૬	૭૨	૧૩	૬	૭૮	૧૪	૬	૮૪	૧૫	૬	૯૦
૧૧	૭	૭૭	૧૨	૭	૮૪	૧૩	૭	૯૧	૧૪	૭	૯૮	૧૫	૭	૧૦૫
૧૧	૮	૮૮	૧૨	૮	૯૬	૧૩	૮	૧૦૪	૧૪	૮	૧૧૨	૧૫	૮	૧૨૦
૧૧	૯	૯૯	૧૨	૯	૧૦૮	૧૩	૯	૧૧૭	૧૪	૯	૧૨૬	૧૫	૯	૧૩૫
૧૧	૧૦	૧૧૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૧૪	૧૦	૧૪૦	૧૫	૧૦	૧૫૦

અગીઆરા.

૧૬ ×	૧=	૧૬	૧૭ ×	૧=	૧૭	૧૮×	૧=	૧૮	૧૯×	૧=	૧૯	૨૦=	૧×	૨૦
૧૬	૨	૩૨	૧૭	૨	૩૪	૧૮	૨	૩૬	૧૯	૨	૩૮	૨૦	૨	૪૦
૧૬	૩	૪૮	૧૭	૩	૫૧	૧૮	૩	૫૪	૧૯	૩	૫૭	૨૦	૩	૬૦
૧૬	૪	૬૪	૧૭	૪	૬૮	૧૮	૪	૭૨	૧૯	૪	૭૬	૨૦	૪	૮૦
૧૬	૫	૮૦	૧૭	૫	૮૫	૧૮	૫	૯૦	૧૯	૫	૯૫	૨૦	૫	૧૦૦
૧૬	૬	૯૬	૧૭	૬	૧૦૨	૧૮	૬	૧૦૮	૧૯	૬	૧૧૪	૨૦	૬	૧૨૦
૧૬	૭	૧૧૨	૧૭	૭	૧૧૯	૧૮	૭	૧૨૬	૧૯	૭	૧૩૩	૨૦	૭	૨૪૦
૧૬	૮	૧૨૮	૧૭	૮	૧૩૬	૧૮	૮	૧૪૪	૧૯	૮	૧૫૨	૨	૮	૧૬૦
૧૬	૯	૧૪૪	૧૭	૯	૧૫૩	૧૮	૯	૧૬૨	૧૯	૯	૧૭૧	૨૦	૯	૧૮૦
૧૬	૧૦	૧૬૦	૧૭	૧૦	૧૭૦	૧૮	૧૦	૧૮૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૦	૧૦	૨૦૦

એકવીસ એકુંથી ત્રીસ એકું સુધી.

છુટાં એકાં, દુ, તરી, વગેરે.	રચના.
	૨૧ × ૧ = ૨૧
	૨૧ ૨ ૪૨
	૨૧ ૩ ૬૩

૨૧× ૧= ૨૧	૨૨× ૧= ૨૨	૨૩× ૧= ૨૩	૨૪× ૧= ૨૪	૨૫× ૧= ૨૫
૨૧ ૨ ૪૨	૨૨ ૨ ૪૪	૨૩ ૨ ૪૬	૨૪ ૨ ૪૮	૨૫ ૨ ૫૦
૨૧ ૩ ૬૩	૨૨ ૩ ૬૬	૨૩ ૩ ૬૯	૨૪ ૩ ૭૨	૨૫ ૩ ૭૫
૨૧ ૪ ૮૪	૨૨ ૪ ૮૮	૨૩ ૪ ૯૨	૨૪ ૪ ૯૬	૨૫ ૪ ૧૦૦
૨૧ ૫ ૧૦૫	૨૨ ૫ ૧૧૦	૨૩ ૫ ૧૧૫	૨૪ ૫ ૧૨૦	૨૫ ૫ ૧૨૫
૨૧ ૬ ૧૨૬	૨૨ ૬ ૧૩૨	૨૩ ૬ ૧૩૮	૨૪ ૬ ૧૪૪	૨૫ ૬ ૧૫૦
૨૧ ૭ ૧૪૭	૨૨ ૭ ૧૫૪	૨૩ ૭ ૧૬૧	૨૪ ૭ ૧૬૮	૨૫ ૭ ૧૭૫
૨૧ ૮ ૧૬૮	૨૨ ૮ ૧૭૬	૨૩ ૮ ૧૮૪	૨૪ ૮ ૧૯૨	૨૫ ૮ ૨૦૦
૨૧ ૯ ૧૮૯	૨૨ ૯ ૧૯૮	૨૩ ૯ ૨૦૭	૨૪ ૯ ૨૧૬	૨૫ ૯ ૨૨૫
૨૧ ૧૦ ૨૧૦	૨૨ ૧૦ ૨૨૦	૨૩ ૧૦ ૨૩૦	૨૪ ૧૦ ૨૪૦	૨૫ ૧૦ ૨૫૦

એકવીશા.

૨૬× ૧= ૨૬	૨૭× ૧= ૨૭	૨૮× ૧= ૨૮	૨૯× ૧= ૨૯	૩૦× ૧= ૩૦
૨૬ ૨ ૫૨	૨૭ ૨ ૫૪	૨૮ ૨ ૫૬	૨૯ ૨ ૫૮	૩૦ ૨ ૬૦
૨૬ ૩ ૭૮	૨૭ ૩ ૮૧	૨૮ ૩ ૮૪	૨૯ ૩ ૮૭	૩૦ ૩ ૯૦
૨૬ ૪ ૧૦૪	૨૭ ૪ ૧૦૮	૨૮ ૪ ૧૧૨	૨૯ ૪ ૧૧૬	૩૦ ૪ ૧૨૦
૨૬ ૫ ૧૩૦	૨૭ ૫ ૧૩૫	૨૮ ૫ ૧૪૦	૨૯ ૫ ૧૪૫	૩૦ ૫ ૧૫૦
૨૬ ૬ ૧૫૬	૨૭ ૬ ૧૬૨	૨૮ ૬ ૧૬૮	૨૯ ૬ ૧૭૪	૩૦ ૬ ૧૮૦
૨૬ ૭ ૧૮૨	૨૭ ૭ ૧૮૯	૨૮ ૭ ૧૯૬	૨૯ ૭ ૨૦૩	૩૦ ૭ ૨૧૦
૨૬ ૮ ૨૦૮	૨૭ ૮ ૨૧૬	૨૮ ૮ ૨૨૪	૨૯ ૮ ૨૩૨	૩૦ ૮ ૨૪૦
૨૬ ૯ ૨૩૪	૨૭ ૯ ૨૪૩	૨૮ ૯ ૨૫૨	૨૯ ૯ ૨૬૧	૩૦ ૯ ૨૭૦
૨૬ ૧૦ ૨૬૦	૨૭ ૧૦ ૨૭૦	૨૮ ૧૦ ૨૮૦	૨૯ ૧૦ ૨૯૦	૩૦ ૧૦ ૩૦૦

એકત્રીસ એકુંથી ચાલીસ એકું સુધી.

છુટાં એકાં, દુ તેરી, વગેરે.	રચના.
	૩૧×૧=૩૧
	૩૧ ૨ ૬૨
	૩૧ ૩ ૯૩

૩૧ × ૧ = ૩૧	૩૨ × ૧ = ૩૨	૩૩ × ૧ = ૩૩	૩૪ × ૧ = ૩૪	૩૫ × ૧ = ૩૫
૩૧ ૨ ૬૨	૩૨ ૨ ૬૪	૩૩ ૨ ૬૬	૩૪ ૨ ૬૮	૩૫ ૨ ૭૦
૩૧ ૩ ૯૩	૩૨ ૩ ૯૬	૩૩ ૩ ૯૯	૩૪ ૩ ૧૦૨	૩૫ ૩ ૧૦૫
૩૧ ૪ ૧૨૪	૩૨ ૪ ૧૨૮	૩૩ ૪ ૧૩૨	૩૪ ૪ ૧૩૬	૩૫ ૪ ૧૪૦
૩૧ ૫ ૧૫૫	૩૨ ૫ ૧૬૦	૩૩ ૫ ૧૬૫	૩૪ ૫ ૧૭૦	૩૫ ૫ ૧૭૫
૩૧ ૬ ૧૮૬	૩૨ ૬ ૧૯૨	૩૩ ૬ ૧૯૮	૩૪ ૬ ૨૦૪	૩૫ ૬ ૨૧૦
૩૧ ૭ ૨૧૭	૩૨ ૭ ૨૨૪	૩૩ ૭ ૨૩૧	૩૪ ૭ ૨૩૮	૩૫ ૭ ૨૪૫
૩૧ ૮ ૨૪૮	૩૨ ૮ ૨૫૬	૩૩ ૮ ૨૬૪	૩૪ ૮ ૨૭૨	૩૫ ૮ ૨૮૦
૩૧ ૯ ૨૭૯	૩૨ ૯ ૨૮૮	૩૩ ૯ ૨૯૭	૩૪ ૯ ૩૦૬	૩૫ ૯ ૩૧૫
૩૧ ૧૦ ૩૧૦	૩૨ ૧૦ ૩૨૦	૩૩ ૧૦ ૩૩૦	૩૪ ૧૦ ૩૪૦	૩૫ ૧૦ ૩૫૦

એકત્રીસા.

૩૬ × ૧ = ૩૬	૩૭ × ૧ = ૩૭	૩૮ × ૧ = ૩૮	૩૯ × ૧ = ૩૯	૪૦ × ૧ = ૪૦
૩૬ ૨ ૭૨	૩૭ ૨ ૭૪	૩૮ ૨ ૭૬	૩૯ ૨ ૭૮	૪૦ ૨ ૮૦
૩૬ ૩ ૧૦૮	૩૭ ૩ ૧૧૧	૩૮ ૩ ૧૧૪	૩૯ ૩ ૧૧૭	૪૦ ૩ ૧૨૦
૩૬ ૪ ૧૪૪	૩૭ ૪ ૧૪૮	૩૮ ૪ ૧૫૨	૩૯ ૪ ૧૫૬	૪૦ ૪ ૧૬૦
૩૬ ૫ ૧૮૦	૩૭ ૫ ૧૮૫	૩૮ ૫ ૧૯૦	૩૯ ૫ ૧૯૫	૪૦ ૫ ૨૦૦
૩૬ ૬ ૨૧૬	૩૭ ૬ ૨૨૨	૩૮ ૬ ૨૨૮	૩૯ ૬ ૨૩૪	૪૦ ૬ ૨૪૦
૩૬ ૭ ૨૫૨	૩૭ ૭ ૨૫૯	૩૮ ૭ ૨૬૬	૩૯ ૭ ૨૭૩	૪૦ ૭ ૨૮૦
૩૬ ૮ ૨૮૮	૩૭ ૮ ૨૯૬	૩૮ ૮ ૩૦૪	૩૯ ૮ ૩૧૨	૪૦ ૮ ૩૨૦
૩૬ ૯ ૩૨૪	૩૭ ૯ ૩૩૩	૩૮ ૯ ૩૪૨	૩૯ ૯ ૩૫૧	૪૦ ૯ ૩૬૦
૩૬ ૧૦ ૩૬૦	૩૭ ૧૦ ૩૭૦	૩૮ ૧૦ ૩૮૦	૩૯ ૧૦ ૩૯૦	૪૦ ૧૦ ૪૦૦

અપૂર્ણાંકની સમજ.

	સમજ.		અંક ચિહ્ન		
	એક	એક	૧	એક સો	૧૦૦
	અર્ધું.	અર્ધું	૦॥	અર્ધો સો	૫૦
	એક ને અર્ધું	દોઢ	૧॥	દોઢ સો	૧૫૦
	બેને અર્ધું	અઢી	૨॥	અઢી સો	૨૫૦
	ત્રણ ને અર્ધું	સાડાત્રણ	૩॥	સાડા ત્રણસો	૩૫૦
	પા	પા	૦।	પા સો	૨૫
	એક ને પા	સવા	૧।	સવા સો	૧૨૫
	બે ને પા	સવા બે	૨।	સવા બસો	૨૨૫
	પાઉણું	પોણું	૦॥।	પોણા સો	૭૫
	એક ને પોણું	પોણા બે	૧॥।	પોણા બશો	૧૭૫
	બે ને પોણું	પોણા ત્રણ	૨॥।	પોણા ત્રણસો	૨૭૫

પ્રશ્નો

૧. અર્ધું, પા, પોણું, દોઢ, અઢી, સવા એટલે શું ?

૩. ૪ ને પા કેટલા થાય ?

૩. ૯ ને પોણું કેટલા થાય ?

૪. સવા પાંચસો એટલે કેટલા ?

૬, નીચેની રકમો વાંચો,

૧૬॥, ૭૫ ૪૨॥, ૬૭, ૨૫૦, ૩૭૫,

અર્ધા.

છુટક અર્ધા	કેટલાં ?	મેળવેલાં અર્ધા	રચના.
	એક		૧ × ૦॥=૦॥
	બે		૨ × ૦॥=૧
	ત્રણ		૩ × ૦॥=૧॥

૧×૦॥ = ૦॥	૧૧×૦॥ = ૫॥	૨૧×૦॥=૧૦॥	૩૧×૦॥=૧૫॥	૪૧×૦॥=૨૦॥
૨ ૦॥ ૧	૧૨ ૦॥ ૬	૨૨ ૦॥ ૧૧	૩૨ ૦॥ ૧૬	૪૨ ૦॥ ૨૧
૩ ૦॥ ૧॥	૧૩ ૦॥ ૬॥	૨૩ ૦॥ ૧૧॥	૩૩ ૦॥ ૧૬॥	૪૩ ૦॥ ૨૧॥
૪ ૦॥ ૨	૧૪ ૦॥ ૭	૨૪ ૦॥ ૧૨	૩૪ ૦॥ ૧૭	૪૪ ૦॥ ૨૨
૫ ૦॥ ૨॥	૧૫ ૦॥ ૭॥	૨૫ ૦॥ ૧૨॥	૩૫ ૦॥ ૧૭॥	૪૫ ૦॥ ૨૨॥
૬ ૦॥ ૩	૧૬ ૦॥ ૮	૨૬ ૦॥ ૧૩	૩૬ ૦॥ ૧૮	૪૬ ૦॥ ૨૩
૭ ૦॥ ૩॥	૧૭ ૦॥ ૮॥	૨૭ ૦॥ ૧૩॥	૩૭ ૦॥ ૧૮॥	૪૭ ૦॥ ૨૩॥
૮ ૦॥ ૪	૧૮ ૦॥ ૯	૨૮ ૦॥ ૧૪	૩૮ ૦॥ ૧૯	૪૮ ૦॥ ૨૪
૯ ૦॥ ૪॥	૧૯ ૦॥ ૯॥	૨૯ ૦॥ ૧૪॥	૩૯ ૦॥ ૧૯॥	૪૯ ૦॥ ૨૪॥
૧૦ ૦॥ ૫	૨૦ ૦॥ ૧૦	૩૦ ૦॥ ૧૫	૪૦ ૦॥ ૨૦	૫૦ ૦॥ ૨૫

અર્ધા.

૫૧×૦॥=૨૫॥	૬૧×૦॥=૩૦॥	૭૧×૦॥=૩૫॥	૮૧×૦॥=૪૦॥	૯૧×૦॥=૪૫॥
૫૨ ૦॥ ૨૬	૬૨ ૦॥ ૩૧	૭૨ ૦॥ ૩૬	૮૨ ૦॥ ૪૧	૯૨ ૦॥ ૪૬
૫૩ ૦॥ ૨૬॥	૬૩ ૦॥ ૩૧॥	૭૩ ૦॥ ૩૬॥	૮૩ ૦॥ ૪૧॥	૯૩ ૦॥ ૪૬॥
૫૪ ૦॥ ૨૭	૬૪ ૦॥ ૩૨	૭૪ ૦॥ ૩૭	૮૪ ૦॥ ૪૨	૯૪ ૦॥ ૪૭
૫૫ ૦॥ ૨૭॥	૬૫ ૦॥ ૩૨॥	૭૫ ૦॥ ૩૭॥	૮૫ ૦॥ ૪૨॥	૯૫ ૦॥ ૪૭॥
૫૬ ૦॥ ૨૮	૬૬ ૦॥ ૩૩	૭૬ ૦॥ ૩૮	૮૬ ૦॥ ૪૩	૯૬ ૦॥ ૪૮
૫૭ ૦॥ ૨૮॥	૬૭ ૦॥ ૩૩॥	૭૭ ૦॥ ૩૮॥	૮૭ ૦॥ ૪૩॥	૯૭ ૦॥ ૪૮॥
૫૮ ૦॥ ૨૯	૬૮ ૦॥ ૩૪	૭૮ ૦॥ ૩૯	૮૮ ૦॥ ૪૪	૯૮ ૦॥ ૪૯
૫૯ ૦॥ ૨૯॥	૬૯ ૦॥ ૩૪॥	૭૯ ૦॥ ૩૯॥	૮૯ ૦॥ ૪૪॥	૯૯ ૦॥ ૪૯॥
૬૦ ૦॥ ૩૦	૭૦ ૦॥ ૩૫	૮૦ ૦॥ ૪૦	૯૦ ૦॥ ૪૫	૧૦૦ ૦॥ ૫૦

પાયાં.

છુટક પા.	કેટલાં	મેળવેલાં પા.	રચના.
	એક		૧ × ૦।=૦।
	બે		૨ × ૦।=૦॥
	ત્રણ		૩ × ૦।=૦॥।

૧×૦।=૦।	૧૧×૦।=૨॥।	૨૧×૦।=૫।	૩૧×૦।=૭॥।	૪૧×૦।=૧૦।
૨ ૦। ૦॥	૧૨ ૦। ૩	૨૨ ૦। ૫॥	૩૨ ૦। ૮	૪૨ ૦। ૧૦॥
૩ ૦। ૦॥।	૧૩ ૦। ૩।	૨૩ ૦। ૫॥।	૩૩ ૦। ૮।	૪૩ ૦। ૧૦॥।
૪ ૦। ૧	૧૪ ૦। ૩॥	૨૪ ૦। ૬	૩૪ ૦। ૮॥	૪૪ ૦। ૧૧
૫ ૦। ૧।	૧૫ ૦। ૩॥।	૨૫ ૦। ૬।	૩૫ ૦। ૮॥।	૪૫ ૦। ૧૧।
૬ ૦। ૧॥	૧૬ ૧। ૪	૨૬ ૦। ૬॥	૦૬ ૦। ૯	૪૬ ૦। ૧૧॥
૭ ૦। ૧॥।	૧૭ ૧। ૪।	૨૭ ૦। ૬॥।	૩૭ ૦। ૯।	૪૭ ૦। ૧૧॥।
૮ ૦। ૨	૧૮ ૧। ૪॥	૨૮ ૦। ૭	૩૮ ૦। ૯॥	૪૮ ૦। ૧૨
૯ ૦। ૨।	૧૯ ૦। ૪॥।	૨૯ ૦। ૭।	૩૯ ૦। ૯॥।	૪૯ ૦। ૧૨।
૧૦ ૦। ૨॥	૨૦ ૦। ૫	૩૦ ૦। ૭॥	૪૦ ૦। ૧૦	૫૦ ૦। ૧૨॥

પાયાં.

૫૧×૦।=૧૨॥।	૬૧×૦।=૧૫।	૭૧×૦।=૧૭॥।	૮૧×૦।=૨૦।	૯૧×૦।=૨૨॥।
૫૨ ૦। ૧૩	૬૨ ૦। ૧૫॥	૭૨ ૦। ૧૮	૮૨ ૦। ૨૦॥	૯૨ ૦। ૨૩
૫૩ ૦। ૧૩।	૬૩ ૦। ૧૫॥।	૭૩ ૦। ૧૮।	૮૩ ૦। ૨૦॥।	૯૩ ૦। ૨૩।
૫૪ ૦। ૧૩॥	૬૪ ૦। ૧૬	૭૪ ૦। ૧૮॥	૮૪ ૦। ૨૧	૯૪ ૦। ૨૩॥
૫૫ ૦। ૧૩॥।	૬૫ ૦। ૧૬।	૭૫ ૦। ૧૮॥।	૮૫ ૦। ૨૧।	૯૫ ૦। ૨૩॥।
૫૬ ૦। ૧૪	૬૬ ૦। ૧૬॥	૭૬ ૦। ૧૯	૮૬ ૦। ૨૧॥	૯૬ ૦। ૨૪
૫૭ ૦। ૧૪।	૬૭ ૦। ૧૬॥।	૭૭ ૦। ૧૯।	૮૭ ૦। ૨૧॥।	૯૭ ૦। ૨૪।
૫૮ ૦। ૧૪॥	૬૮ ૦। ૧૭	૭૮ ૦। ૧૯॥	૮૮ ૦। ૨૨	૯૮ ૦। ૨૪॥
૫૯ ૦। ૧૪॥।	૬૯ ૦। ૧૭।	૭૯ ૦। ૧૯॥।	૮૯ ૦। ૨૨।	૯૯ ૦। ૨૪॥।
૬૦ ૦। ૧૫	૭૦ ૦। ૧૭॥	૮૦ ૦। ૨૦	૯૦ ૦। ૨૨॥	૧૦૦ ૦। ૨૫

ફુટક પોણાં.	કેટલાં	રચના
	એક	૧ × ૦॥। =૦॥।
	બે	૨ × ૦॥। =૧॥
	ત્રણ	૩ × ૦॥। =૨।

૧×૦॥। =૦॥।	૧૧×૦॥। =૮।	૨૧×૦॥।=૧૫॥।	૩૧×૦॥।=૨૩।	૪૧×૦॥।=૩૦॥।
૨ ૦॥। ૧॥	૧૨ ૦॥। ૯	૨૨ ૦॥। ૧૬॥	૩૨ ૦॥। ૨૪	૪૨ ૦॥। ૩૧॥
૩ ૦॥। ૨।	૧૩ ૦॥। ૯॥।	૨૩ ૦॥। ૧૭।	૩૩ ૦॥। ૨૪॥।	૪૩ ૦॥। ૩૨।
૪ ૦॥। ૩	૧૪ ૦॥। ૧૦॥	૨૪ ૦॥। ૧૮	૩૪ ૦॥। ૨૫॥	૪૪ ૦॥। ૩૩
૫ ૦॥। ૩॥।	૧૫ ૦॥। ૧૧।	૨૫ ૦॥। ૧૮॥।	૩૫ ૦॥। ૨૬।	૪૫ ૦॥। ૩૩॥।
૬ ૦॥। ૪॥	૧૬ ૦॥। ૧૨	૨૬ ૦॥। ૧૯॥	૩૬ ૦॥। ૨૭	૪૬ ૦॥। ૩૪॥
૭ ૦॥। ૫।	૧૭ ૦॥। ૧૨॥।	૨૭ ૦॥। ૨૦।	૩૭ ૦॥। ૨૭॥।	૪૭ ૦॥। ૩૫।
૮ ૦॥। ૬	૧૮ ૦॥। ૧૩॥	૨૮ ૦॥। ૨૧	૩૮ ૦॥। ૨૮॥	૪૮ ૦॥। ૩૬
૯ ૦॥। ૬॥।	૧૯ ૦॥। ૧૪।	૨૯ ૦॥। ૨૧॥।	૩૯ ૦॥। ૨૯।	૪૯ ૦॥। ૩૬॥।
૧૦ ૦॥। ૭॥	૨૦ ૦॥। ૧૫	૩૦ ૦॥। ૨૨॥	૪૦ ૦॥। ૩૦	૫૦ ૦॥। ૩૭॥

પોણાં.

૫૧×૦॥।=૩૮।	૬૧×૦॥।=૪૫॥।	૭૧×૦॥।=૫૩।	૮૧×૦॥।=૬૦॥।	૯૧×૦॥।=૬૮।
૫૨ ૦॥। ૩૯	૬૨ ૦॥। ૪૬॥	૭૨ ૦॥। ૫૪	૮૨ ૦॥। ૬૧॥	૯૨ ૦॥। ૬૯
૫૩ ૦॥। ૩૯॥।	૬૩ ૦॥। ૪૭।	૭૩ ૦॥। ૫૪॥।	૮૩ ૦॥। ૬૨।	૯૩ ૦॥। ૬૯॥।
૫૪ ૦॥। ૪૦॥	૬૪ ૦॥। ૪૮	૭૪ ૦॥। ૫૫॥	૮૪ ૦॥। ૬૩	૯૪ ૦॥। ૭૦॥
૫૫ ૦॥। ૪૧।	૬૫ ૦॥। ૪૮॥।	૭૫ ૦॥। ૫૬।	૮૫ ૦॥। ૬૩॥।	૯૫ ૦॥। ૭૧।
૫૬ ૦॥। ૪૨	૬૬ ૦॥। ૪૯॥	૭૬ ૦॥। ૫૭	૮૬ ૦॥। ૬૪॥	૯૬ ૦॥। ૭૨
૫૭ ૦॥। ૪૨॥।	૬૭ ૦॥। ૫૦।	૭૭ ૦॥। ૫૭॥।	૮૭ ૦॥। ૬૫।	૯૭ ૦॥। ૭૨॥।
૫૮ ૦॥। ૪૩॥	૬૮ ૦॥। ૫૧	૭૮ ૦॥। ૫૮॥	૮૮ ૦॥। ૬૬	૯૮ ૦॥। ૭૩॥
૫૯ ૦॥। ૪૪।	૬૯ ૦॥। ૫૧॥।	૭૯ ૦॥। ૫૯।	૮૯ ૦॥। ૬૬॥।	૯૯ ૦॥। ૭૪।
૬૦ ૦॥। ૪૫	૭૦ ૦॥। ૫૨॥	૮૦ ૦॥। ૬૦	૯૦ ૦॥। ૬૭॥	૧૦૦ ૦॥। ૭૫

છુટક સવાયાં.	કેટલાં	રચના.
	એક	૧ × ૧। = ૧।
	બે	૨ × ૧। = ૨॥
	ત્રણ	૩ × ૧। = ૩॥।

૧×૧। =૧।	૧૧×૧।=૧૩॥।	૨૧×૧।=૨૬।	૩૧×૧।=૩૮॥।	૪૧×૧।=૫૧।
૨ ૧। ૨॥	૧૨ ૧। ૧૫	૨૨ ૧। ૨૭॥	૩૨ ૧। ૪૦	૪૨ ૧। ૫૨॥
૩ ૧। ૩॥।	૧૩ ૧। ૧૬।	૨૩ ૧। ૨૮॥।	૩૩ ૧। ૪૧।	૪૩ ૧। ૫૩॥।
૪ ૧। ૫	૧૪ ૧। ૧૭॥	૨૪ ૧। ૩૦	૩૪ ૧। ૪૨॥	૪૪ ૧। ૫૫
૫ ૧। ૬।	૧૫ ૧। ૧૮॥।	૨૫ ૧। ૩૧।	૩૫ ૧। ૪૩॥।	૪૫ ૧। ૫૬।
૬ ૧। ૭॥	૧૬ ૧। ૨૦	૨૬ ૧। ૩૨॥	૩૬ ૧। ૪૫	૪૬ ૧। ૫૭॥
૭ ૧। ૮॥।	૧૭ ૧। ૨૧।	૨૭ ૧। ૩૩॥।	૩૭ ૧। ૪૬।	૪૭ ૧। ૫૮॥।
૮ ૧। ૧૦	૧૮ ૧। ૨૨॥	૨૮ ૧। ૩૫	૩૮ ૧। ૪૭॥	૪૮ ૧। ૬૦
૯ ૧। ૧૧।	૧૯ ૧। ૨૩॥।	૨૯ ૧। ૩૬।	૩૯ ૧। ૪૮॥।	૪૯ ૧। ૬૧।
૧૦ ૧। ૧૨॥	૨૦ ૧। ૨૫	૩૦ ૧। ૩૭॥	૪૦ ૧। ૫૦	૫૦ ૧। ૬૨॥

સવાયાં.

૫૧×૧।=૬૩॥।	૬૧×૧।=૭૬।	૭૧×૧।=૮૮॥।	૮૧×૧।=૧૦૧।	૯૧×૧।=૧૧૩॥।
૫૨ ૧। ૬૫	૬૨ ૧। ૭૭॥	૭૨ ૧। ૯૦	૮૨ ૧। ૧૦૨॥	૯૨ ૧। ૧૧૫
૫૩ ૧। ૬૬।	૬૩ ૧। ૭૮॥।	૭૩ ૧। ૯૧।	૮૩ ૧। ૧૦૩॥।	૯૩ ૧। ૧૧૬।
૫૪ ૧। ૬૭॥	૬૪ ૧। ૮૦	૭૪ ૧। ૯૨॥	૮૪ ૧। ૧૦૫	૯૪ ૧। ૧૧૭॥
૫૫ ૧। ૬૮॥।	૬૫ ૧। ૮૧।	૭૫ ૧। ૯૩॥।	૮૫ ૧। ૧૦૬।	૯૫ ૧। ૧૧૮॥।
૫૬ ૧। ૭૦	૬૬ ૧। ૮૨॥	૭૬ ૧। ૯૫	૮૬ ૧। ૧૦૭॥	૯૬ ૧। ૧૨૦
૫૭ ૧। ૭૧।	૬૭ ૧। ૮૩॥।	૭૭ ૧। ૯૬।	૮૭ ૧। ૧૦૮॥।	૯૭ ૧। ૧૨૧।
૫૮ ૧। ૭૨॥	૬૮ ૧। ૮૫	૭૮ ૧। ૯૭॥	૮૮ ૧। ૧૧૦	૯૮ ૧। ૧૨૨॥
૫૯ ૧। ૭૩॥।	૬૯ ૧। ૮૬।	૭૯ ૧। ૯૮॥।	૮૯ ૧। ૧૧૧।	૯૯ ૧। ૧૨૩॥।
૬૦ ૧। ૭૫	૭૦ ૧। ૮૭॥	૮૦ ૧। ૧૦૦	૯૦ ૧। ૧૧૨॥	૧૦૦ ૧। ૧૨૫

ખુદ્દક દોઢાં.	કેટલાં	રચના.
	એક	૧ × ૧॥ = ૧॥
	બે	૨ × ૧॥ = ૩
	ત્રણ	૩ × ૧॥ = ૪॥

૧× ૧॥ = ૧॥	૧૧×૧॥=૧૬॥	૨૧×૧॥=૩૧॥	૩૧×૧॥=૪૬॥	૪૧ ×૬॥ =૬૧
૨ ૧॥ ૩	૧૨ ૧॥ ૧૮	૨૨ ૧॥ ૩૩	૩૨ ૧॥ ૪૮	૪૨ ૧॥ ૬૩
૩ ૧॥ ૪॥	૧૩ ૧॥ ૧૯॥	૨૩ ૧॥ ૩૩॥	૩૩ ૧॥ ૪૯॥	૪૩ ૧॥ ૬૪॥
૪ ૧॥ ૬	૧૪ ૧॥ ૨૧	૨૪ ૧॥ ૩૬	૩૪ ૧॥ ૫૧	૪૪ ૧॥ ૬૬
૫ ૧॥ ૭॥	૧૫ ૧॥ ૨૨॥	૨૫ ૧॥ ૩૭॥	૩૫ ૧॥ ૫૨॥	૪૫ ૧॥ ૬૭॥
૬ ૧॥ ૯	૧૬ ૧॥ ૨૪	૨૬ ૧॥ ૩૯	૩૬ ૧॥ ૫૪	૪૬ ૧॥ ૬૯
૭ ૧॥ ૧૦॥	૧૭ ૧॥ ૨૫॥	૨૭ ૧॥ ૪૦॥	૩૭ ૧॥ ૫૫॥	૪૭ ૧॥ ૭૦॥
૮ ૧॥ ૧૨	૧૮ ૧॥ ૨૭	૨૮ ૧॥ ૪૨	૩૮ ૧॥ ૫૭	૪૮ ૧॥ ૭૨
૯ ૧॥ ૧૩॥	૧૯ ૧॥ ૨૮॥	૨૯ ૧॥ ૪૩॥	૩૯ ૧॥ ૫૮॥	૪૯ ૧॥ ૭૩॥
૧૦ ૧॥ ૧૫	૨૦ ૧॥ ૩૦	૩૦ ૧॥ ૪૫	૪૦ ૧॥ ૬૦	૫૦ ૧॥ ૭૫

દોઢાં.

૫૧×૧॥=૭૬॥	૬૧ ×૧॥=૯૧॥	૭૧×૧॥=૧૦૬॥	૮૧×૧॥=૧૨૧॥	૯૧×૧॥=૧૩૬॥
૫૨ ૧॥ ૭૮	૬૨ ૧॥ ૯૩	૭૨ ૧॥ ૧૦૮	૮૨ ૧॥ ૧૨૩	૯૨ ૧॥ ૧૩૮
૫૩ ૧॥ ૭૯॥	૬૩ ૧॥ ૯૪॥	૭૩ ૧॥ ૧૦૯॥	૮૩ ૧॥ ૧૨૪॥	૯૩ ૧॥ ૧૩૯॥
૫૪ ૧॥ ૮૧	૬૪ ૧॥ ૯૬	૭૪ ૧॥ ૧૧૧	૮૪ ૧॥ ૧૨૬	૯૪ ૧॥ ૧૪૧
૫૫ ૧॥ ૮૨॥	૬૫ ૧॥ ૯૭॥	૭૫ ૧॥ ૧૧૨॥	૮૫ ૧॥ ૧૨૭॥	૯૫ ૧॥ ૧૪૨॥
૫૬ ૧॥ ૮૪	૬૬ ૧॥ ૯૯	૭૬ ૧॥ ૧૧૪	૮૬ ૧॥ ૧૨૯	૯૬ ૧॥ ૧૪૪
૫૭ ૧॥ ૮૫॥	૬૭ ૧॥ ૧૦૦॥	૭૭ ૧॥ ૧૧૫॥	૮૭ ૧॥ ૧૩૦॥	૯૭ ૧॥ ૧૪૫॥
૫૮ ૧॥ ૮૭	૬૮ ૧॥ ૧૦૨	૭૮ ૧॥ ૧૧૭	૮૮ ૧॥ ૧૩૨	૯૮ ૧॥ ૧૪૭
૫૯ ૧॥ ૮૮॥	૬૯ ૧॥ ૧૦૩॥	૭૯ ૧॥ ૧૧૮॥	૮૯ ૧॥ ૧૩૩॥	૯૯ ૧॥ ૧૪૮॥
૬૦ ૧॥ ૯૦	૭૦ ૧॥ ૧૦૫	૮૦ ૧॥ ૧૨૦	૯૦ ૧॥ ૧૩૫	૧૦૦૧॥ ૧૫૦

છુટક અઢીઆં.	કેટલાં?	રચના.
	એક	૧ × રાા=રાા
	બે	૨ × રાા=૫
	ત્રણ	૩× રાા=૭ાા

૧×રાા=રાા	૧૧×રાા=૨૭ાા	૨૧×રાા=૫૨ાા	૩૧×રાા=૭૭ાા	૪૧×રાા=૧૦૨ાા
૨ રાા ૫	૧૨ રાા ૩૦	૨૨ રાા ૫૫	૩૨ રાા ૮૦	૪૨ રાા ૧૦૫
૩ રાા ૭ાા	૧૩ રાા ૩૨ાા	૨૩ રાા ૫૭ાા	૩૩ રાા ૮૨ાા	૪૩ રાા ૧૦૭ાા
૪ રાા ૧૦	૧૪ રાા ૩૫	૨૪ રાા ૬૦	૩૪ રાા ૮૫	૪૪ રાા ૧૧૦
૫ રાા ૧૨ાા	૧૫ રાા ૩૭ાા	૨૫ રાા ૬૨ાા	૩૫ રાા ૮૭ાા	૪૫ રાા ૧૧૨ાા
૬ રાા ૧૫	૧૬ રાા ૪૦	૨૬ રાા ૬૫	૩૬ રાા ૯૦	૪૬ રાા ૧૧૫
૭ રાા ૧૭ાા	૧૭ રાા ૪૨ાા	૨૭ રાા ૬૭ાા	૩૭ રાા ૯૨ાા	૪૭ રાા ૧૧૭ાા
૮ રાા ૨૦	૧૮ રાા ૪૫	૨૮ રાા ૭૦	૩૮ રાા ૯૫	૪૮ રાા ૧૨૦
૯ રાા ૨૨ાા	૧૯ રાા ૪૭ાા	૨૯ રાા ૭૨ાા	૩૯ રાા ૯૭ાા	૪૯ રાા ૧૨૨ાા
૧૦ રાા ૨૫	૨૦ રાા ૫૦	૩૦ રાા ૭૫	૪૦ રાા ૧૦૦	૫૦ રાા ૧૨૫

અઢીઆં.

૫૧×રાા=૧૨૭ાા	૬૧×રાા=૧૫૨ાા	૭૧×રાા=૧૭૭ાા	૮૧×રાા=૨૦૨ાા	૯૧×રાા=૨૨૭ાા
૫૨ રાા ૧૩૦	૬૨ રાા ૧૫૫	૭૨ રાા ૧૮૦	૮૨ રાા ૨૦૫	૯૨ રાા ૨૩૦
૫૩ રાા ૧૩૨ાા	૬૩ રાા ૧૫૭ાા	૭૩ રાા ૧૮૨ાા	૮૩ રાા ૨૦૭ાા	૯૩ રાા ૨૩૨ાા
૫૪ રાા ૧૩૫	૬૪ રાા ૧૬૦	૭૪ રાા ૧૮૫	૮૪ રાા ૨૧૦	૯૪ રાા ૨૩૫
૫૫ રાા ૧૩૭ાા	૬૫ રાા ૧૬૨ાા	૭૫ રાા ૧૮૭ાા	૮૫ રાા ૨૧૨ાા	૯૫ રાા ૨૩૭ાા
૫૬ રાા ૧૪૦	૬૬ રાા ૧૬૫	૭૬ રાા ૧૯૦	૮૬ રાા ૨૧૫	૯૬ રાા ૨૪૦
૫૭ રાા ૧૪૨ાા	૬૭ રાા ૧૬૭ાા	૭૭ રાા ૧૯૨ાા	૮૭ રાા ૨૧૭ાા	૯૭ રાા ૨૪૨ાા
૫૮ રાા ૧૪૫	૬૮ રાા ૧૭૦	૭૮ રાા ૧૯૫	૮૮ રાા ૨૨૦	૯૮ રાા ૨૪૫
૫૯ રાા ૧૪૭ાા	૬૯ રાા ૧૭૨ાા	૭૯ રાા ૧૯૭ાા	૮૯ રાા ૨૨૨ાા	૯૯ રાા ૨૪૭ાા
૬૦ રાા ૧૫૦	૭૦ રાા ૧૭૫	૮૦ રાા ૨૦૦	૯૦ રાા ૨૨૫	૧૦૦ રાા ૨૫૦

છુટક ઊઠાં.	રચના.			
	૧	× ૩॥	=	૩॥
	૨	૩॥		૭
	૩	૩॥		૧૦॥

૧×૩॥ = ૩॥	૧૧×૩॥=૩૮॥	૨૧×૩॥=૭૩॥	૩૧×૩॥=૧૦૮॥	૪૧×૩॥=૧૪૩॥
૨ ૩॥ ૭	૧૨ ૩॥ ૪૨	૨૨ ૩॥ ૭૭	૩૨ ૩॥ ૧૧૨	૪૨ ૩॥ ૧૪૭
૩ ૩॥ ૧૦॥	૧૩ ૩॥ ૪૫॥	૨૩ ૩॥ ૮૦॥	૩૩ ૩॥ ૧૧૫॥	૪૩ ૩॥ ૧૫૦॥
૪ ૩॥ ૧૪	૧૪ ૩॥ ૪૯	૨૪ ૩॥ ૮૪	૩૪ ૩॥ ૧૧૯	૪૪ ૩॥ ૧૫૪
૫ ૩॥ ૧૭॥	૧૫ ૩॥ ૫૨॥	૨૫ ૩॥ ૮૭॥	૩૫ ૩॥ ૧૨૨॥	૪૫ ૩॥ ૧૫૭॥
૬ ૩॥ ૨૧	૧૬ ૩॥ ૫૬	૨૬ ૩॥ ૯૧	૩૬ ૩॥ ૧૨૬	૪૬ ૩॥ ૧૬૧
૭ ૩॥ ૨૪॥	૧૭ ૩॥ ૫૯॥	૨૭ ૩॥ ૯૪॥	૩૭ ૩॥ ૧૨૯॥	૪૭ ૩॥ ૧૬૪॥
૮ ૩॥ ૨૮	૧૮ ૩॥ ૬૩	૨૮ ૩॥ ૯૮	૩૮ ૩॥ ૧૩૩	૪૮ ૩॥ ૧૬૮
૯ ૩॥ ૩૧॥	૧૯ ૩॥ ૬૬॥	૨૯ ૩॥ ૧૦૧॥	૩૯ ૩॥ ૧૩૬॥	૪૯ ૩॥ ૧૭૧॥
૧૦ ૩॥ ૩૫	૨૦ ૩॥ ૭૦	૩૦ ૩॥ ૧૦૫	૪૦ ૩॥ ૧૪૦	૫૦ ૩॥ ૧૭૫

ઊઠાં.

૫૧×૩॥=૧૭૮॥	૬૧×૩॥=૨૧૩॥	૭૧×૩॥=૨૪૮॥	૮૧×૩॥=૨૮૩॥	૯૧×૩॥=૩૧૮॥
૫૨ ૩॥ ૧૮૨	૬૨ ૩॥ ૨૧૭	૭૨ ૩॥ ૨૫૨	૮૨ ૩॥ ૨૮૭	૯૨ ૩॥ ૩૨૨
૫૩ ૩॥ ૧૮૫॥	૬૩ ૩॥ ૨૨૦॥	૭૩ ૩॥ ૨૫૫॥	૮૩ ૩॥ ૨૯૦॥	૯૩ ૩॥ ૩૨૫॥
૫૪ ૩॥ ૧૮૯	૬૪ ૩॥ ૨૨૪	૭૪ ૩॥ ૨૫૯	૮૪ ૩॥ ૨૯૪	૯૪ ૩॥ ૩૨૯
૫૫ ૩॥ ૧૯૨॥	૬૫ ૩॥ ૨૨૭॥	૭૫ ૩॥ ૨૬૨॥	૮૫ ૩॥ ૨૯૭॥	૯૫ ૩॥ ૩૩૨॥
૫૬ ૩॥ ૧૯૬	૬૬ ૩॥ ૨૩૧	૭૬ ૩॥ ૨૬૬	૮૬ ૩॥ ૩૦૧	૯૬ ૩॥ ૩૩૬
૫૭ ૩॥ ૧૯૯॥	૬૭ ૩॥ ૨૩૪॥	૭૭ ૩॥ ૨૬૯॥	૮૭ ૩॥ ૩૦૪॥	૯૭ ૩॥ ૩૩૯॥
૫૮ ૩॥ ૨૦૩	૬૮ ૩॥ ૨૩૮	૭૮ ૩॥ ૨૭૩	૮૮ ૩॥ ૩૦૮	૯૮ ૩॥ ૩૪૨
૫૯ ૩॥ ૨૦૬॥	૬૯ ૩॥ ૨૪૧॥	૭૯ ૩॥ ૨૭૬॥	૮૯ ૩॥ ૩૧૧॥	૯૯ ૩॥ ૩૪૬॥
૬૦ ૩॥ ૨૧૦	૭૦ ૩॥ ૨૪૫	૮૦ ૩॥ ૨૮૦	૯૦ ૩॥ ૩૧૫	૧૦૦ ૩॥ ૩૫૦

અગત્યનો કોઠો.

૧૦	૦॥	૫	૧૦	૦।	૨॥	૧૦	૦॥।	૭॥
૨૦	૦॥	૧૦	૨૦	૦।	૫	૨૦	૦॥।	૧૫
૩૦	૦॥	૧૫	૩૦	૦।	૭॥	૩૦	૦॥।	૨૨॥
૪૦	૦॥	૨૦	૪૦	૦।	૧૦	૪૦	૦॥।	૩૦
૫૦	૦॥	૨૫	૫૦	૦।	૧૨॥	૫૦	૦॥।	૩૭॥
૬૦	૦॥	૩૦	૬૦	૦।	૧૫	૬૦	૦॥।	૪૫
૭૦	૦॥	૩૫	૭૦	૦।	૧૭॥	૭૦	૦॥।	૫૨॥
૮૦	૦॥	૪૦	૮૦	૦।	૨૦	૮૦	૦॥।	૬૦
૯૦	૦॥	૪૫	૯૦	૦।	૨૨॥	૯૦	૦॥।	૬૭॥
૧૦૦	૦॥	૫૦	૧૦૦	૦।	૨૫	૧૦૦	૦॥।	૭૫

૧૦	૧।	૧૨॥	૧૦	૧॥	૧૫	૧૦	૨॥	૨૫
૨૦	૧।	૨૫	૨૦	૧॥	૩૦	૨૦	૨॥	૫૦
૩૦	૧।	૩૭॥	૩૦	૧॥	૪૫	૩૦	૨॥	૭૫
૪૦	૧।	૫૦	૪૦	૧॥	૬૦	૪૦	૨॥	૧૦૦
૫૦	૧।	૬૨॥	૫૦	૧॥	૭૫	૫૦	૨॥	૧૨૫
૬૦	૧।	૭૫	૬૦	૧॥	૯૦	૬૦	૨॥	૧૫૦
૭૦	૧।	૮૭॥	૭૦	૧॥	૧૦૫	૭૦	૨॥	૧૭૫
૮૦	૧।	૧૦૦	૮૦	૧॥	૧૨૦	૮૦	૨॥	૨૦૦
૯૦	૧।	૧૧૨॥	૯૦	૧॥	૧૩૫	૯૦	૨॥	૨૨૫
૧૦૦	૧।	૧૨૫	૧૦૦	૧॥	૧૫૦	૧૦૦	૨॥	૨૫૦

પ્રદર્શન.	નામ.	લેખન.
०	એકમ.	૧
⁚ ⁚ ⁚ ⁚ ⁚	દશક.	૧૦
⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞	સો	૧૦૦
⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞ ⁞	હજાર.	૧૦૦૦
૧૦ × હજાર =	સ હજાર	૧૦૦૦૦
૧૦ × દસ હજાર =	લાખ	૧૦૦૦૦૦
૧૦ × લાખ =	દસ લાખ	૧૦૦૦૦૦૦
૧૦ × દસ લાખ =	કરોડ	૧૦૦૦૦૦૦૦
૧૦ × કરોડ =	દસ કરોડ	૧૦૦૦૦૦૦૦૦
૧૦ × દસ કરોડ =	અબજ	૧,૦૦૦૦,૦૦૦૦૦

પછીના નામો—ખર્વ, નિખર્વ, મહાપદ્મ, શંકુ, જલધિ, અંત્ય, મધ્ય, પરાર્ધ.

આંક પર પ્રશ્નો.

એકડા પર પ્રશ્નો.

૧. છન્નું, અઠ્ઠાવન, સુડતાલીસ, ઓગણોતેર કેમ લખાય ?
૨. નીચેના આંકડા વાંચો.

૫૩, ૩૭, ૯૪, ૮૯, ૬૨, ૭૯, ૨૯.

૩. એકથી સો સુધી ગણો.
૪. સોથી એક સુધી ગણો.
૫. ચાર દશક ને ત્રણ એકમ મળી કેટલા થાય !
૬. ૬૪ ના દશક ને એકમ બોલો.
૭. કેટલા એકમ મળીને એક દશક થાય ?
૮. મારી પાસે પંચોત્તેર રૂપિઆ છે તે કેમ લખાય ?
૯. મારી પાસે ૩૦ રૂ. છે તેની દસ દસની કેટલી થોકડી થાય !
૧૦. મારી પાસે પૈસાની દસ દસની પાંચ ઢગલી છે તો તેમાં બધા થઇને કેટલા પૈસા થાય ?
૧૧. ૭૦ ઝાઝા કે ૮૦ ઝાઝા ?
૧૨. ૪૦ ઝાઝા કે ૩૦ ઝાઝા ?
૧૩. ૧૨ માં ૩ નાખીએ તો કેટલા થાય !
૧૪. ૨૪ + ૨, ૪૭ + ૨, ૬૬ + ૩, ૭૫ + ૨, ૮૪ + ૫, ૯૧ + ૪.
૧૫. ૭૫ માંથી ૪ જાય તો કેટલા રહે ?
૧૬. ૧૯ − ૨, ૨૭ − ૪, ૩૮ − ૫, ૪૭ − ૩, ૯૭ − ૫.
*૧૭. ૬૪ + ૭, ૮૫ + ૯, ૫૬ + ૮. ૪૯ + ૫, ૩૮ + ૪.
*૧૮. ૭૪ − ૮, ૯૪ − ૬; ૬૩ = ૭, ૫૨ − ૪. ૨૧ − ૫.
૨૦. મારી પાસે ૨૪ પૈસા છે તેમાંથી ૩ વાપરી નાખું તો કેટલા રહે ?
૨૧. એક કોથળીમાં ૫૦ રૂ. છે તેમાં ૪ રૂ, નાખું તો કેટલા થાય ?
૨૨. ૫૨ માં કેટલા નાખીએ તો ૫૬ થાય ?
૨૩. ૬૪ માંથી કેટલા કાઢી લઇએ તો ૬૧ રહે ?
*૨૪. ૯૪ માંથી કેટલા કાઢી લઇએ તો ૮૭ રહે ?

---

* આ પ્રશ્નો પહેલા ધોરણને લાયકના છે.

એકુંથી ત્રીસ એકાં સુધીના આંકના પ્રશ્નો.

૧. નવ તેરી ? સાત દુ ? ચોક નવાં ? સોળ પંચાં ?
૨. વીસ છક ? સત્તર ચોક ? ચોવીસ નવાં ?
૩. કેટલા પચું ત્રીસ ? કેટલા ચોક અઠ્ઠાવીસ ?
૪. કેટલા સત્તુ અઠાણું ? કેટલા પચું ૧૫૦ ?
૫. પાંચવાર સાત સાત લઇએ તો કેટલા થાય ?
૬ સોળવાર નવ નવ લેતાં કેટલાં થાય ?
૭. સાતવાર છવ્વીસ લેતાં કેટલા થાય ?
૮. ૮૧ કાંકરી છે, નવ નવની ઢગલી કરતાં કેટલી થાય ?
૯. ૯૧ છોકરાં છે, તેર તેરની હાર કરતાં કેટલી હાર થાય ?
૧૦. ૧૭૬ રૂ. છે એક છોકરાને ૮ રૂ. આપતાં કેટલાને અપાય ?
૧૧. ૭ ગાયના પગ કેટલા ? નવ બળદના કેટલા ?
૧૨. પાંચ કુતરાના નહોર કેટલા ? વીસ પોપટનાં આંગળાં કેટલાં ?
૧૩. એક પૈસાનાં ૭ બોર મળે તો ૯ પૈસાનાં કેટલાં ?
૧૪. ૬ રૂપીઆના આના ? ૭ આનાની પાઈ ?
૧૫. એક રૂ. નાં ૭ દાડમ તો ૩૦ રૂ. નાં કેટલાં ?
૧૬. એક ગાયના ૨૪ રૂ. બેસે તો ૯ ગાયના કેટલા ?
૧૭. ૩ પેનનો એક પૈસો તો તેવી ૨૪ પેનનું શું ?
૧૮. ૧ પૈસાનાં ૬ પતાસાં તો તેવાં ૫૪ પતાસાંનું શું ?
૧૯. ૩૫ પૈસા છે. ૭ છોકરા વચ્ચે વહેંચવા છે, દરેકને કેટલા આવે ?
૨૦. ૧૫ બોરનો ૧ પૈસો તો ૧૦૫ બોરનું શું બેસે ?
૨૧. ૧૦૪ છોકરાની ૮ હાર કરતાં દરેક હારમાં કેટલા છોકરા આવે ?
૨૨. ૮૪ પાઇના આના ?
૨૩. ૨૭ રૂ. નો એક ઘોડો આવે તો ૧૩૫ રૂ. ના કેટલા ઘોડા આવે ?
૨૪. ૯ બોરનો ૧ પૈસો બેસે તો ૨૨૫ બોરના કેટલા પૈસા બેસે ?
૨૫. ૨૬. રૂ. નાં પાવલાં ?
૨૬. ૯૨ પૈસાના આના ?
૨૭. મહિને ૨૮ રૂ. પગાર મળતો હોય તો ૫ મહિનાનો પગાર કેટલો થાય ?
૨૮. ૨૬૧ બોર છે. તેની ૨૯ ઢગલી કરતાં દરેક ઢગલીમાં કેટલાં બોર થાય

અર્ધાં ને પાયાંના આંકના પ્રશ્નો.

૧. છન્નું અર્ધે ?
૨. સડસઠ અર્ધે ?
૩. કેટલા અર્ધે ૩૭॥
૪. કેટલા અર્ધે ૪૩ ?
૫ ૪૭ અર્ધાના કેટલા આખા થાય?
૬. ૩૨ આખાં જમરૂખછે તેનાંઅર્ધાં કેટલાં ?
૭ ૧૭ દાડમમાં ૭ અર્ધાં દાડમ-નાખીએ તો કુલ કેટલાંથાય ?
૮. એક પૈસાનો ૦॥ કાગળઆવે તો ૬૫ પૈસાના કેટલા ?
૯. એક આનાનાં ૦॥શેર બટાટાંઆવે તો ૮૪ આનાનાં કેટલાં ?
૧૦. એક મજુરને ૦॥. મળે તો ૮૩ મજુરને ?
૧૧. દરેક છોકરાને ૦॥ પેંડો આપતાં ૩૮ પેંડા કેટલા છોકરાને અપાય?
૧૨. ૧૮ રૂ. ના અર્ધા રૂપીઆ કેટલા ?
૧૩. ૩૪ અર્ધા રૂા. ના આખા રૂપીઆ?
૧૪. ૯૨ અચ્છેરાના શેર
૧૫. ૨૪ × ૦।, ૪૨ × ૦।
૧૬ ૫૩ વાર પા લઈએ તો કેટલા થાય?
૧૭ કેટલા પા ૬૭?
૧૮. કેટલા પા ૨૪।
૧૯. ૧૭ આખી વસ્તુના પા કેટલા થાય?
૨૦. કેટલીકવાર પા લેતાં ૧૫ થાય ?
૨૧. ૧૨ માંથી ૨૦ પા લઇ તો કેટલા રહે ?
૨૨. ૧ પૈસાનું ૦। શેર શાક તો ૩૬ પૈસાનું.
૨૩. ૧ મજુરને ૦। રૂ. મળે તો ૬૨ મજુરને ?
૨૪. દરેક છોકરાને ૦। પેંડો આપતાં ૧૪ પેંડા કેટલા છોકરાને અપાય
૨૫. ૧૪ પાવલાંના રૂા. કેટલા ?
૨૬. ૫૨ પાશેરના શેર કેટલા ?
૨૭. એક વર્ગમાં ૪૭ છોકરા છે દરેકને ૦। શેર સાકર આપવી યા છે તો કેટલી સાકર જોઇએ ?

પોણાં ને સવાયાંના આંકના પ્રશ્નો.

૧. ૨૪ × ૦॥।, ૩૫ × ૦॥।
૨. ૫૨ વાર પોણા પોણા લેતાં કેટલા થાય ?
૩. કેટલા પોણે ૪૫ ?
૪. કેટલા પોણે ૭૨ ?
૫. પોણા પોણા રૂપીઆની ૪૭ ઢગલી છે, તેમાં કેટલા રૂા. થાય ?
૬. ૨૪ આખાં જમરૂખમાંથી પોણાં પોણાં કેટલાં થાય ?
૭. ૧૦ માં ૧૨ પોણાં નાખતાં કેટલા થાય ?
૮. એક આનાનાં ૦॥। શેર વંતાકતો ૩૬ આનાનાં ?
૯. એક કડિયો ૦॥। રૂા. રોજ લે છે તેને મહિને શું મળે ?
૧૦. ૦॥। રૂા. ની એક કેરી આવે તો ૨૪ રૂા. ની કેટલી કેરી આવે ?
૧૧. એક છોકરાને ૦॥। આનો આપતાં આના કેટલા છોકરાને અપાય ?

- ૦॥। શેરના રૂપીઆ ભાર ?

૧૩. ૦॥। રૂ. ના પૈસા ?

૧૪. ૦॥। શેરના પૈસાભાર ?

૧૫. ૨૮ × ૧।, ૫૪ × ૧।

૧૬. ૪૨ વાર સવાસવા લેતાં કેટલા થાય ?

૧૭. કેટલા સવા ૫૦ ?

૧૮. કેટલા સવા ૭૦ ?

૧૯. કેટલી વાર સવા લેતાં ૮૦ થાય ?

૨૦. ૧૦ માંથી ત્રણ સવા લઇ લેતાં કેટલા રહે ?

૨૧ સવા સવાની ૨૨ ઢગલી છે તેમાં કેટલા થાય ?

એક રૂ. નું ૧। શેર તો ૧૫ રૂ. નું ?

૨૩. એક કડિયાને ૧। રૂા, રોજ મળે તો ૩૬ કડિયાને ?

૨૪ ૧। શેર ભાજીનો ૧ પૈસો બેસે તો ૩૦ શેરના ?

૨૫. સવા ગજના તસુ ?

૨૬. સવા વારના ઇંચ ?

૨૭ સવા રૂા. નું ૭૦ પુળા ખડ તો ૧ રૂા. નું ?

૨૮ સવા વરસના મહિના ?

દોઢાં ને અઢીઆંના આંકના પ્રશ્નો.

૧. ચોવીસ દોઢે ?

૨, ૪૭ × ૧॥, ૫૩ × ૧॥

૩. ૨૨ વાર દોઢ દોઢ લઇએ તો કેટલા થાય ?

૪ કેટલા દોઢે ૩૯ ?

૫, કેટલા દોઢે ૧૦॥ ?

૬. કેટલીવાર દોઢ દોઢ લઇએ તો ૧૧૪ થાય ?

૭ ૨૮ માં ૭ દોઢાં નાખીએ તો કેટલા થાય ?

૮ ૧ રૂા. નું ૧॥ ગજ કપડું મળે તો ૪૪ રૂા. નું કેટલું મળે ?

૯. ૧ પૈસાનો ૧॥ાં કાગળ મળે તો ૪૨ પૈસાના કેટલા મળે ?

૧૦, ૧॥ શેર શાકનો એક પૈસો બેસે તો ૩૦ શેર શાકના કેટલા પૈસા?

૧૧. ૧૪ અધેલાની પાઇ ?

૧૨. ૧૬ વારના ગજ ?

૧૩ ૨॥ ગાઉ ચાલતાં ૧ કલાક લાગે તો ૧૨૦ ગાઉ ચાલતાં, કેટલા કલાક લાગે ?

૧૪. ૯૪ × ૨॥, ૫૬ × ૨॥

૧૫ કેટલાં અઢીઆં ૧૮૦ ?

૧૬. કેટલા અઢીઆં ૧૫૦ ?

૧૭ ૩૨ વાર અઢી અઢી લઇએ તો કેટલા થાય ?

૧૮ કેટલીવાર અઢી અઢી લઇ એ તો ૯૦ થાય ?

૧૯ ૧૦ માં ૬ વાર અઢી નાખીએ તો કેટલા થાય ?

૨૦ ૩૦ માંથી અઢી અઢીની કેટલી ઢગલી થાય ?

૨૧ ૧ રૂા નું ૨॥ શેર તેલ તો ૧૨ રૂા નું કેટલું ?

૨૨ ૨॥ શેર શાકનો ૧ આનો બેસે તો ૨ રૂા નું કેટલું આવે ?

૨૩ ૮ અધોળના રૂા ભાર કેટલા ?

૨૪ ૧ મજુરને ૨॥ આના મળે તો ૪૨ મજુરને શું મળે ?

૨૫ દરેક છોકરાને ૨॥ જમરૂખ આપતા ૯૦ છોકરાને આપવા કેટલાં જમરૂખ જોઇએ ?

૨૬ ૨॥ ઘડીનો ૧ કલાક થાય તો ૨૦૦ ઘડીના કેટલા કલાક ?

સૂચના—ધાત શીખવવી શરૂ કરતાં પહેલાં તેનાં પરિમાણો પ્રત્યક્ષ બતાવવાં, તેનાં નામ શિખવવાં, વ્યવહારમાં તેનો ક્યાં ઉપયોગ થાય છે, તે કહેવું; પછી પરસ્પરનો સંબંધ તોલ, માપ, વગેરેથી કઢાવવો તે સંબંધનો કોઠો કાળાપાટીઆપર લખવો, એવા કોઠા તે ધાત કહેવાય છે એમ કહેવું. કોઠા તૈયાર કરાવવા આથી બાળકોને ગમત સાથે સચોટ જ્ઞાન મળશે,

ચલણી નાણું.

૧॥ પાઇનો અધેલો
૩ પાઇનો પઇસો
૨ પૈસાનો ઢબુ
૪ પૈસાનો આનો
૨ આનાની બેઆની
૪ આનાની પાવલી
૮ આનાનો અડધો
૧૬ આનાનો રૂપીઓ
૧૫ રૂપીઆની મહોર

૧ રૂપીઆના અડધા ૨
૧ રૂપીઆની પાવલી ૪
૧ રૂપીઆની બેઆની ૮
૧ રૂપીઆના આના ૧૬
૧ રૂપીઆના ઢબુ ૩૨
૧ રૂપીઆના પઇસા ૬૪
૧ રૂપીઆના અધેલા ૧૨૮
૧ રૂપીઆની પાઈ ૧૯૨

હિસાબી નાણું.

ટીપ—પૈસાને મુંબઈમાં 'ઢોઢીઉં' કાઠિઆવાડમાં 'કાવડીઉ' કે 'દુદીઉં', સુરતમાં 'સવાકો' ને ગુજરાતમાં 'જઇ' કહે છે.

૧૬ વિસવાસીની બદામ.
૧૬ બદામનો દોકડો.
૨૫ બદામનો પૈસો.
૧૦૦ બદામ અથવા૬। દોકડાનોઆનો
૧૦૦ દોકડા અથવા ૧૬૦૦ બદામનો રૂપીઓ.

૧ રૂપીઆના દોકડા ૧૦૦
૧ રૂપીઆની બદામ ૧૬૦૦
૧ આનાના ઉપઆના ૧૬
(ઉપઆનો=૦॥। પાઈ.)
૧ પાઇની ઉપપાઇ ૧૬
૧ દોકડાના ફોકડા ૧૦૦

દોઢ પૈસાને કેટલાક 'મોટો પૈસો' ને ત્રણ પૈસાને 'ટકો' કહે છે. પાઇને કેટલાક 'દુકાની' ને કેટલાક 'અધો' પણ કહે છે.

તાલ.

.પ—રૂપીઆના ભાર જેટલું વજન તે રૂપીઆભાર, પૈસાના ભાર વજન તે પૈસાભાર. પૈસાભારનું બીજું નામ ' ટાંક છે.

શેર તથા તેના ભાગ,

શેરના અચ્છેરા ૨	૨ા રૂપીઆભાર અથવા ૪$\frac{1}{2}$ પઇસાભારનો અધોળ.
શેરના પાશેરા ૪	૨ અધોળે અથવા ૫ રૂપીઆ ભારે અથવા ૯ પઇસાભારે નવટાંક
શેરનાં નવટાંકાં ૮	૨ નવટાંકનો પાશેર.
શેરનાં અધોળાં ૧૬	૨ પાશેરનો અચ્છેર
શેરનાં રૂપીઆભાર ૪૦	૨ અચ્છેરનો શેર
શેરના પૈસાભાર ૭૨ (નવા પૈસાભાર ૫૬]	

શેરના રૂપીઆભાર		૪૦	શેરના પૈસાભાર		૭૨
અચ્છેરના	,,	૨૦	અચ્છેરના	,,	૩૬
પાશેરના	,,	૧૦	પાશેરના	,,	૧૮
નવટાંકના	,,	૫	નવટાંકના	,,	૯
અધોળના	,,	૨ા	અધોળના	,,	૪ા

મણ તથા તેના ભાગ.

ટીપ—૪૦ શેરના તાલ જેવડું તાલું તે મણ કહેવાય છે.

મણના અધમણીઆ ૨	મણના	શેર	૪૦	કપાસ તોળવાનું
મણના દસશેરા (તોલાં) ૪	પોણામણના	,,	૩૦	૪૮ શેરની ૧ ધડી
મણના પાંચશેરી ૮	અડધામણના	,,	૨૦	૨૦ ધડીનો ભાર
મણની અઢીશેરી ૧૬	પા મણના	,,	૧૦	(૨૪ મણ)
સવાશેરી ૩૨	પાંચશેરીના	,,	૫	
શેર ૪૦	અઢીશેરીના	,,	૨	
	સવાશેરીના	,,	૧ા	

ઘણા મણનો સમુહ.

ણુનો કાચળો	૨૧ મણનો મોટો હારો
ણુનો પલ્લો,	૨૪ મણનો ભાર
ણુનો નાનો હારો.	૩૦ મણની ગાલી.
ણુની માણી.	૩૨ મણનું બેડીઉં.
ણુની કળસી	૪૦ મણનો મુડો.
ણુની ખાંડી	૧૦૦ મણનો મોટો મુડો.

ટીપ—ગુજરાતમાં ૪૦ રૂ. ભારનો શેર ગણાય છે પણ મુંબઇમાં ૨૮ રૂપિ-નો, સુરતમાં ૩૭ રૂ. ભારનો ને રેલવેમાં ૮૦ રૂ. ભારનો શેર ગણાય છે.

પાનુ તોલ.

ટીપ—ચોખાના દાણા જેટલું વજન તે ચોખાભાર, ચણોઠા
જેટલું વજન તે રતિ. વાલના દાણા જેટલું વજન તે વાલ, અડધા રૂપીઆ
જેટલું વજન તે અદીઆણો ને એક રૂપીઆ જેટલું વજન તે તોલો.

૬ ચોખાભારની રતિ	તોલાના વાલ ૩૨	દક્ષિણમાં ચાલતું.
૩ રતિનો વાલ		
૧૬ વાલનો૧ અદિઆણો	તોલાની રતિ ૯૬	૮ રતિનો માસો
૨ અદિઆણાનો ૧તોલો	અદિઆણાની રતિ ૪૮	૧૨ માસાનો તોલો

માપ—ભરતર.

લુગડાં માપવાનું	લંબાઇ માપવાનું.	ગણતર.
૪ આંગળની મુઠી	૪ હાથનો દંડ (વામ)	૧૦ નંગ=૧ દસકો
૬ મુઠીની વેંત	૨૦૦૦ દંડનો ગાઉ (કોસ	૧૨ નંગ=૧ ડઝન
૨ વેંતનો હાથ	૪ ગાઉનો જોજન	૨૦ નંગ=૧ કોડી,
૧૨ ઇંચનો ફુટ	વારના ગજ ૧।।	૧૦૦ નંગ=૧ સેંકડો
૨ ફુટનો ગજ	ગજના તસુ ૨૪	૧૦૦૦ નંગ=૧ હજાર
૩ ફુટનો વાર	હાથના તસુ ૨૦	
		ટીપ—નંગ એટલે છુટક વસ્તુઓ
ટીપ—ઇંચનું બીજું નામ તસુ છે.		કાગળની ગણતરી.
		૨૪ તાવનો ધા (દસ્તો)
		૨૦ ધાનું રીમ.
		૧૦ રીમની ગાંસડી.

દેશી.	અંગ્રેજી.	સાતવારનાં નામ.
૬૦વિપળની ૧ પળ	૬૦ સેંકડની ૧ મિનિટ	રવિવાર
૬૦ પળની ૧ ઘડી	૬૦ મિનિટનો ૧ કલાક	સોમવાર.
૭।। ઘડીનો પહોર	૨૪ કલાકનો ૧ દિવસ	મંગળવાર.
	૩૬૫ દિવસનું૧વરસ (સૌર)	બુધવાર.
૮ પહોરનો ૧ દિવસ	૧ કલાક=૨।। ઘડી	ગુરુવાર
૩૦ દિવસનો માહનો	૧ મિનિટ=૨।। પળ	શુક્રવાર.
૧૨ મહીનાનુ ચાંદ્રવર્ષ	૧ સેકંડ=૨।। વિપળ	શનિવાર.

ટીપ—ખરી રીતે મહિનો ૨૯।। દિવસનો છે તેથી

ચાંદ્ર વર્ષ ૩૫૪ દિવસનું થાયછે	અંગ્રેજી મહીનાંના	નામ ને દિવ
દેશી મહિનાનાં નામ.	૧ જાન્યુઆરી ૩૧	૭ જુલાઇ
શિયાળો ઉનાળો ચોમાસું	૨ ફેબ્રુઆરી ૨૮—૨૯	૮ ઓગસ્ટ
કારતક ફાગણ અષાઢ	૩ માર્ચ	૯ સપ્ટેમ્બર
માગસર ચૈત્ર શ્રાવણ	૪ એપ્રીલ	૧૦ અકટોબર
પોષ વૈશાક ભાદરવો	૫ મે	૧૧ નવેમ્બર
મહા જેઠ આસો	૬ જુન	૧૨ ડીસેમ્બર